

37

Udenrigsministeriet. København, den 3. december 2012.

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2012 afgives tilsagn på 200,0 mio. kr. i støtte til Fødevarerikkerhed og Modstandskraft på Afrikas Horn.

Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2012 opførte bevilling på 3.057,3 mio. kr. til § 06.32.01. Udviklingslande i Afrika.

Udenrigsministeriet anmoder samtidig om Finansudvalgets tilslutning til at overføre henholdsvis 100,0 mio. kr. fra den opførte bevilling på § 06.32.05. Danidas erhvervsindsatser og 80,0 mio. kr. fra den opførte bevilling på § 06.32.08. Øvrig bistand til § 06.39.02. Humanitære bidrag til akutte og langvarige kriser med henblik på at kunne finansiere yderligere humanitære aktiviteter i 2012.

Forslaget medfører ikke merudgifter i finansåret.

- b. *Baggrund*

Afrikas Horn er et af de mest udsatte områder i Afrika mht. fødevarerikkerhed og nedslidning af miljøet som følge af bl.a. klimaforandringer og en kraftig befolkningstilvækst.

Etiopiens BNP pr. indbygger er for 2010 beregnet til 600 USD. Realvæksten i BNP var 10 pct. i 2010, bl.a. drevet af forbedrede resultater fra landbruget og kraftige investeringer i industrien fra især Kina og Tyrkiet. Indbyggertallet skønnes i 2010 at have været ca. 80 mio., med en årlig befolkningstilvækst på ca. 2,1 pct. i perioden 2000 – 2010. Trods høje vækstrater lever en tredjedel af befolkningen fortsat under fattigdomsgrænsen, og FN anslår, at 3,8 mio. mennesker har brug for akut nødhjælp i 2012. Landets langfristede offentlige udlandsgæld er i 2010 opgjort til 3 mia. USD., svarende til 85 pct. af BNP. Etiopien er af FN klassificeret som tilhørende gruppen af mindst udviklede lande.

For Somalia findes der ikke officielle opdaterede nøgletal, men BNP per indbygger anslås til ca. 600 USD (Verdensbanken). Somalia har en befolkning på ca. 10 mio. med en anslået årlig befolkningstilvækst på ca. 1,5 pct. Levevilkårene i de centrale og sydlige regioner i Somalia anses for at være blandt de værste i verden, hvorimod vilkårene i den de facto autonome region 'Somaliland' i nord er betydeligt bedre. Levevilkårene i den semiautonome region 'Puntland' ligger et sted mellem vilkårene i Somaliland og det sydlige Somalia. Landbrug er hovedindtægtskilde for over 60 pct. af befolkningen, og mere end 50 pct. af eksporten stammer fra landbruget. Somalia er af FN klassificeret som tilhørende gruppen af mindst udviklede lande.

Med programmet for Afrikas Horn har Danmark taget initiativ til at skabe en sammenhængende humanitær- og udviklingsindsats, som sigter mod en varig styrkelse af modstandskraft og fødevaresikkerhed for sårbare lokalsamfund i tørre og halvtørre områder.

Projektbeskrivelse

Programmet vil koncentrere sig om indsatser i Etiopien og Somalia med begrænsede regionale aktiviteter, som også involverer Kenya. Den overordnede institutionelle ramme for programmet er den regionale politiske koordinationsenhed for økonomisk og social udvikling på Afrikas Horn - Inter Governmental Authority on Development – Horn of Africa (IGAD), som Danmark arbejder sammen med omkring fred og stabilitet på Afrikas Horn. Det er ambassaderne i henholdsvis Nairobi og Addis Abeba, som vil være ansvarlige for programmets gennemførelse.

Komponent 1: Etiopien (83,0 mio. kr.)

I Etiopien vil støtten blive kanaliseret igennem et regeringsprogram, som er administreret af Verdensbanken og finansieret af flere donorer. Programmets hovedformål er at støtte fødevareproduktion og samtidig udgøre et sikkerhedsnet i fødevareunderskudsperioder. Fødevareproduktion støttes via udbredelse af forbedrede produktionsteknologier, bedre adgang til rå- og hjælpestoffer samt bedre adgang til finansiering, markeder og rådgivning. I perioder med fødevareunderskud tilbydes fødevarebistand mod arbejdsydelse på offentlige anlægsprojekter. Programmet har indbygget en mekanisme til gradvis opbygning af deltageres kapacitet til over en aftalt periode at blive økonomisk uafhængige og dermed ikke længere berettiget til støtte fra programmet. Det samlede program har et budget for perioden frem til 2014 på i alt 2,8 mia. USD. Danmark vil dermed være en relativ mindre partner i programmet, men Danmarks kompetencer på fødevareproduktion og på bekæmpelse af fattigdom i landområder i Afrika er efterspurgt af såvel Etiopiens regering som øvrige samarbejdspartnere.

Komponent 2: Somalia (81,0 mio. kr.)

I Somalia vil FN's Fødevare- og Landbrugsorganisation (FAO) og et konsortium af internationale NGO'er være hovedansvarlige for programmets gennemførelse. Også her vil der være fokus på fødevareproduktion. FAO har et mangeårigt engagement i Somalia med fokus på bedre udnyttelse af lokale fødevareproduktionsressourcer, og NGO-konsortiet, som i udpræget grad samarbejder med FAO, har ligeledes en lang erfaring med at arbejde i Somalia. Der arbejdes med diversificering af produktionen, øget lokal forarbejdning, bedre adgang til markeder og hjælpestoffer samt adgang til alternative indkomstmuligheder i perioder med fødevareunderskud. I kystnære områder indgår støtte til fiskeri i programmet.

Grundet de særlige arbejdsvilkår i Somalia arbejdes der intensivt med opbygning af lokale strukturer som producentorganisationer. Der er stor opmærksomhed på behovet for at sikre sammenhæng mellem en bred vifte af indsatser, der inkluderer fysiske og sociale infrastrukturer så som veje, skoler og sundhedsklinikker.

Komponent 3: Forskning, videndeling og institutionel opbygning (33,0 mio. kr.)

Som en fælles overligger for de to landeprogrammer er et forsknings- og videndelingsprogram med det formål at forbedre teknologier og metoder til fødevareproduktion i tørre og halvtørre områder samt til udvikling af lokale og regionale styrings- og ledelsesstrukturer. Denne komponent vil i særlig grad styrke IGAD's kapacitet på området og vil bidrage til øget regional læring samt udveksling af erfaring i et geografisk område, hvor væsentlige befolkningsgrupper fortsat lever som nomader – også på tværs af landegrænser. I komponenten indgår også støtte til en styrkelse af IGAD's samarbejde med civilsamfundsorganisationer.

Budget

Det samlede budget andrager 200,0 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Etiopien	83,0 mio. kr.
Somalia	81,0 mio. kr.
Forskning, vidensdeling og institutionel opbygning	33,0 mio. kr.
Programledelse, evaluering og revision	3,0 mio. kr.
Budget i alt	200,0 mio. kr.

Tilsagnet vil blive afholdt i 2012 med 200,0 mio. kr. under § 06.32.01.23. Øvrige indsatser i Afrika. Tilsagnet forventes udbetalt i årene 2013-2015.

Der er tale om en aktivitet, der er et element i udmøntningen af de 234,0 mio. kr. som blev tilført udviklingsbistanden i forbindelse med ændringsforslag til finanslovsforslaget 2012. De 234,0 mio. kr. blev placeret på reserven med henblik på senere udmøntning. Der overføres derfor til nærværende indsats 60,0 mio. kr. fra den opførte bevilling på § 06.31.79.10. Reserve (standardkonto 41).

Nærværende program ligger i forlængelse af de humanitære indsatser som Danmark ydede i forbindelse med tørkekatastrofen på Afrikas Horn i 2011. Med henblik på at finansiere yderligere humanitære aktiviteter i 2012 overføres i alt 180,0 mio. kr. til § 06.39.02. Humanitære bidrag til akutte og langvarige kriser fra den opførte bevilling på følgende konti:

- 100,0 mio. kr. fra § 06.32.05.12. Danida Business Partnerships, hvor der er midler til rådighed, da der dels blev videreført 84,0 mio. kr. fra 2011 til 2012 på § 06.32.05. Danidas erhvervsindsatser, og dels fordi Danida Business Partnerships (§ 06.32.05.12.) oplever mindre forbrug efter omlægning af instrumentet og som følge af den generelle økonomiske afmatning.
- 80,0 mio. kr. fra § 06.32.08.60. Stabilisering og konfliktforebyggelse, hvor der dels er uallokerede midler, dels et mindre beløb videreført fra 2011 til 2012.

Den primære årsag til bevillingsoverførslen er, at der i 2012 har været et kraftigt træk på den humanitære ramme bl.a. grundet tørke og derefter konflikt i Sahel-regionen. Derudover har der været omfattende humanitære behov i forbindelse med krisen i og omkring Syrien.

Finansieringen er som følger:

§ 06.39.02.10.	Humanitære bidrag	
	41. Overførelsesudgifter til EU og øvrige Udland	180,0 mio. kr.
§ 06.32.05.12.	Danida Business Partnerships	
	41. Overførelsesudgifter til EU og øvrige Udland	-100,0 mio. kr.
§ 06.32.08.60.	Stabilisering og konfliktforebyggelse	
	41. Overførelsesudgifter til EU og øvrige Udland	-80,0 mio. kr.

Væsentlige risikoelementer

Grundet den ustabile sikkerhedssituation i Somalia kan der opstå situationer, som vil vanskeliggøre programmets gennemførelse specielt i de centrale og sydlige regioner i Somalia. De valgte samarbejdspartnere FAO og NGO-konsortiet har imidlertid begge stor erfaring med at arbejde i Somalia. Begge har opbygget ganske omfattende systemer og procedurer til risikovurdering samt – styring, og begge har nære relationer til lokale partnere af betydning for sikkerheden. Udenrigsministeriet vurderer derfor, at risikosikringen er tilstrækkelig, og at procedurer for fleksibel tilpasning til den til enhver tid herskende sikkerhedssituation er fyldestgørende.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 35,0 mio. kr. Endvidere forelægges sagen, idet der er tale om en enkeltoverførsel mellem to aktivitetsområder under § 6.3. Bistand til Udviklingslandene med mere end 5 pct. af de mindste af de berørte aktivitetsområder.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2012 afgives tilsagn på 200,0 mio. kr. i støtte til Fødevarerikkerhed og Modstandskraft på Afrikas Horn.
- Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2012 opførte bevilling på 3.057,3 mio. kr. til § 06.32.01. Udviklingslande i Afrika.
- Udenrigsministeriet anmoder samtidig om Finansudvalgets tilslutning til at overføre henholdsvis 100,0 mio. kr. fra den opførte bevilling på § 06.32.05. Danidas erhvervsindsatser og 80,0 mio. kr. fra den opførte bevilling på § 06.32.08. Øvrig bistand til §06.39.02. Humanitære bidrag til akutte og langvarige kriser med henblik på at kunne finansiere yderligere humanitære aktiviteter i 2012.
- Forslaget medfører ikke merudgifter i finansåret.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 3. december 2012

CHRISTIAN FRIIS BACH

Til Finansudvalget.